

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Рівненської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують незмінних обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Одночасно керівники підприємств регіону негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується помірна інфляція та знецінення національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1). У цілому по Україні очікується зростання виробництва товарів та послуг – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 69.2% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 46.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 61.5% респондентів (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 70.7%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (найнижчі очікування серед регіонів) (у II кварталі 2021 року – «мінус» 9.1%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану – 12.7% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у попередньому кварталі – 7.7%) (таблиця). Обсяг реалізації продукції на зовнішньому ринку очікується на поточному рівні другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%. У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків** на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання, інвентар: баланси відповідей – 30.8% і 15.4% відповідно (у попередньому кварталі – 30.8% і 23.1% відповідно). У цілому по Україні – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 15.4% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне зростання кількості працівників – 2.2%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 76.9% та 61.5% відповідно (у попередньому кварталі – 69.2% та 46.2% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (оцінки впливу чинника посилюються) та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 46.2% та 76.9% відповідно (у II кварталі 2021 року – 38.5% та 53.8% відповідно) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на енергоносії, а також ціни на сировину та матеріали (вплив чинника значно посилюється) респонденти назвали **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво**. Високо оцінено також вплив браку кваліфікованих працівників та недостатній попит (графік 5).

Підприємства області очікують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, розділилися – по 50%, які надають перевагу кредитам у національній та іноземній валютах. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування визначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

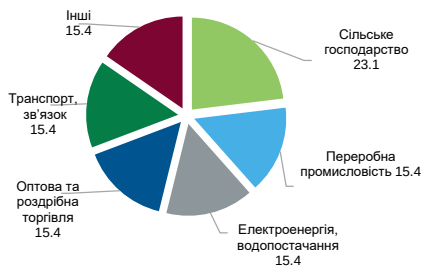
92.3% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

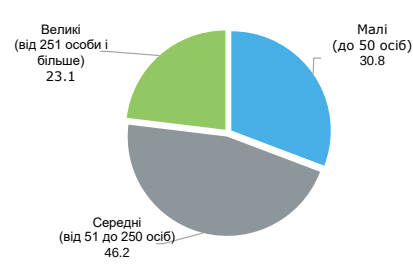
- **поточний фінансово-економічний стан** оцінюється як **задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 23.1%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан добрий – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** збільшився і є **вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **рівень вільних виробничих потужностей** зменшився. **Підприємства області змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у II кварталі 2021 року – 7.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

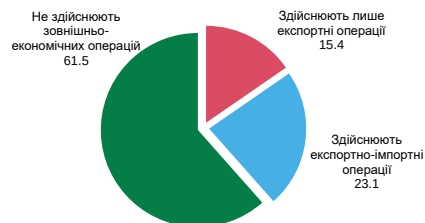
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

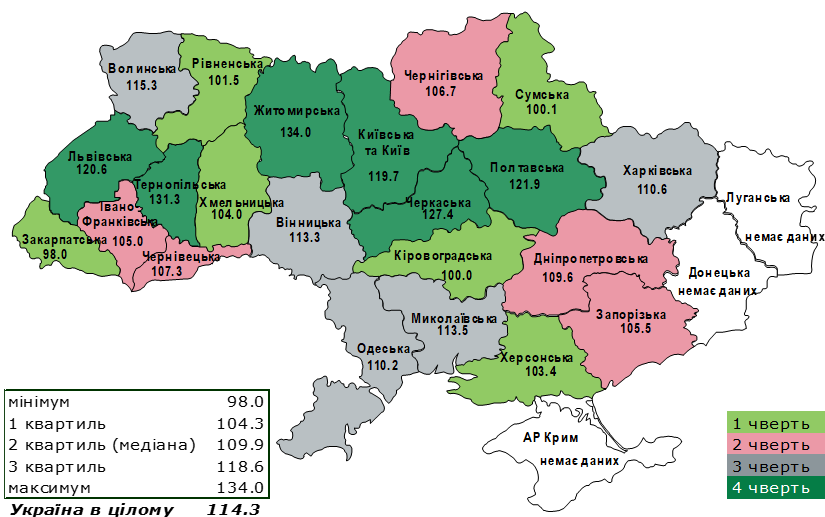

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–28 серпня 2021 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

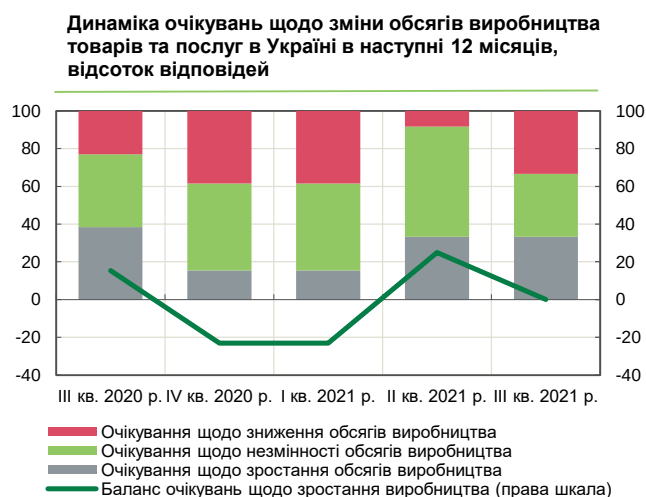
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-8.3	-20.0	0.0	-9.1	-15.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	-15.4	-15.4	7.7	-7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	15.4	7.7	30.8	30.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	15.4	30.8	0.0	23.1	15.4
кількості працівників	-15.4	7.7	-27.3	0.0	-15.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

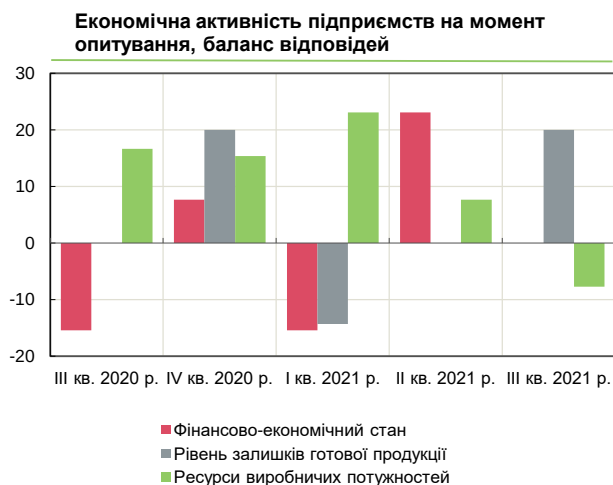
Графік 1

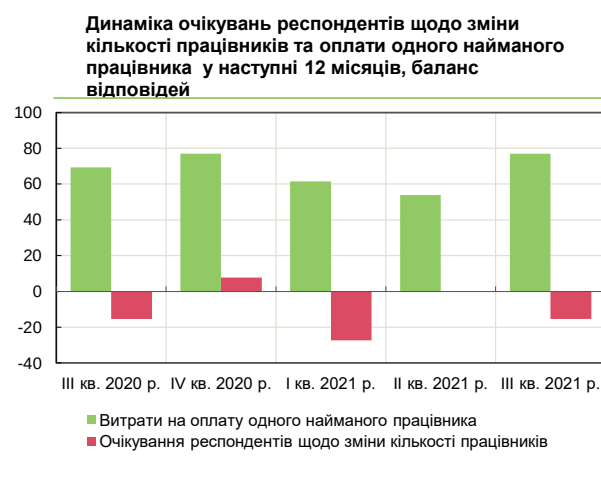
Графік 2

Графік 3

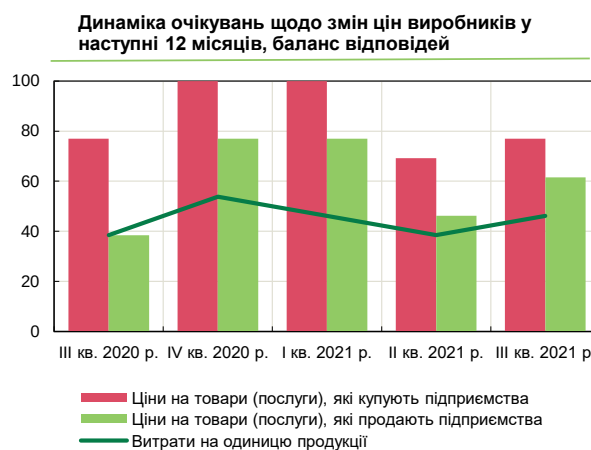
Графік 4

Графік 5

Графік 6

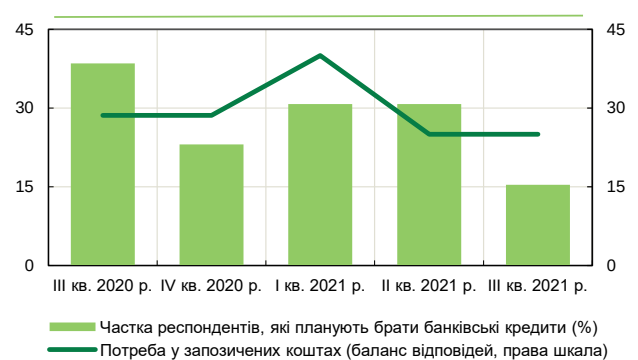
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

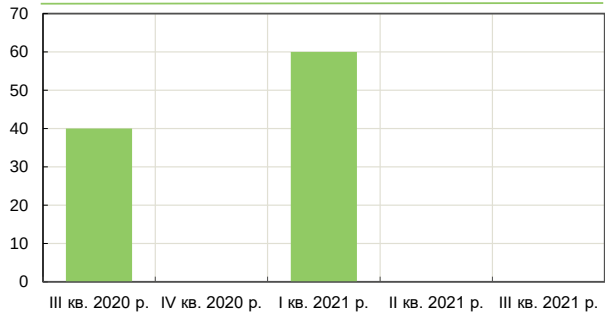
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

